

ANÀLISI

"José Borrell" (sic)

Salvador Cot

Josep Borrell és intel·ligent i ambiciós. D'una tacada s'ha saltat l'aparell, s'ha col·locat en una posició que, tard o d'hora, li posarà en safata el lideratge del PSOE. És l'únic en el seu partit que ha entès la lliçó dels socialistes francesos o dels laboristes britànics, que van veure com els aparells dels seus partits s'ensorraven en qüestió de pocs mesos. Perquè els partits no són opcions ideològiques sinó mecanismes de poder que serveixen, justament, per accedir al poder i no resisteixen la perspectiva de quedar fora del repartiment de forma permanent i sense esperança.

Però el més interessant de la candidatura de Borrell és que aporta una novetat que pot arribar a tenir dimensions històriques. Estem en condicions d'afirmar solemnement que Josep Borrell és català i, a més, un d'aquests que té un cognom completament impronunciable per a un castellanoparlant.

Aquesta dada, però, tindrà una importància relativa en una consulta interna entre els militants del PSOE. El partit comença a estar prou desesperat com per reclamar –com sigui– solucions dràstiques. A centenars d'agrupacions locals del PSOE els pocs ciutadans amb carnet que s'hi acosten estan farts de llegir aquestes depriments. I els que ja ni hi van, encara més. Fins el punt que, fins ara, l'única solució que semblava possible per tornar a guanyar unes eleccions era el retorn de Felipe González. La promesa de renovació que va fer Almunia s'ha quedat en poc més que un secretari general que té tot l'aspecte de ser tutelat per González i vigilat per tots els antics alts càrrecs socialistes que tenen problemes amb la justícia. Qualsevol militant socialista a qualsevol de les agrupacions del PSOE sap perfectament que Joaquín Almunia no contribuirà a recuperar el poder. Ni tan sols el del seu ajuntament.

Una altra cosa serà la pressió de l'aparell, que avantposarà la supervivència de l'estructura actual a qualsevol altra consideració. Un candidat que no degui res a la jerarquia és massa perillós per permetre que guanyi. I a totes les agrupacions sempre hi haurà qui recordarà als militants que el que és important de debò és la continuïtat del partit i que no es pot humiliar el secretari general. Menys encara si l'alternativa és un incontrolat. De mo-

ment, aquest serà el problema per a Borrell. És un candidat a l'americana, i que sigui català és la qüestió menys important.

Però anem més enllà de la hipòtesi. Suposem que Josep Borrell guanya les primàries i ja som a les eleccions en què haurà de derrotar Aznar. És un polemista brillant i a Catalunya tothom sap que representa l'ala més espanyolista del PSC. Fins el punt que el PSOE el va considerar un bon candidat per a la Comunitat o l'Ajuntament de Madrid fins a l'últim moment. Però a partir d'aquest moment ja començarà a ser català per als seus enemics. "*Este querrá llevárselo todo para Catalunya*" serà la frase contra la que haurà de lluitar, que li pot fer perdre les tres dècimes que li donarien la majoria. "Que Déu t'agafi confessat", li dirà Miquel Roca qualsevol dia d'aquests.

Però anem més enllà encara amb la màquina del temps. Josep Borrell aconseguirà ser el primer cap del govern espanyol nascut a Catalunya des de Pi i Margall. I amb més voluntat de permanència en el càrrec que el vell federalista. Una diferència que no és l'única, ni la més important. Francesc Pi i Margall tenia com a objectiu polític canviar l'estat espanyol en molts aspectes, però especialment pel que fa a la concepció unitarista que arrossegava des de feia cent cinquanta anys. Borrell no. Borrell intentarà canviar Catalunya.

El protagonista de la nostra hipòtesi fa molts anys que viu i fa política a Madrid i sap quin pa s'hi dona. No li tornarà a passar el mateix que quan, des del Ministeri d'Obres Públiques, se li va acudir aplicar la normativa europea i retirar les tanques publicitàries de les carreteres, anuncis d'Osborne inclosos. Aquell va ser el seu últim lapsus i, per més vegades que hagi proclamat el seu espanyolisme sincer, la setmana passada ja li ho recordaven des de les pàgines d'*El Mundo*.

Seguint la falla, Josep Borrell haurà de demostrar, d'entrada, que no pensa afavorir Catalunya. I això vol dir, ni més ni menys, que les coses continuaran tal i com estan, amb el cafè fumejant per a tothom. Però això és poc. Borrell seria el president del govern central a qui es demanaria –i ell s'hi veuria capaç– tancar per sempre el procés autòndmic.

Just l'endemà, amb la feina enllestida, ja podria dir-se *José Borrell*... I duraria molt més que Pi i Margall.